LC Hebr. Ms 184 (Micro Orien. Hebr. 880/87 and Micro Orien. Hebr. 851/1)
13 ff. Paper. 19 x 14 cm. 1397. Karaite Oriental square script.

[הלכות שחיטה מאת ישראל המערבי] Laws of *shehitah* (ritual slaughter) by the Karaite Israel b. Samuel Maghrebi. Translated from the original Arabic into Hebrew. This translation is different from the one printed at the end of *Sefer Dod Mordecai* (Ramle 1966). Incomplete. Beginning missing and a lacuna in the middle of chapter nine.
Copied by Joseph b. Abraham b. Joseph and completed on 29 Tammuz 5157=1397. Colophon (f. 13r): [ה] כותב יוסף הצעיר בן כ״ר אברהם בן כ״ר יוסף תנצב״ה ונכתב ביום ה׳ [ב]שבוע בחודש תמוז בכ״ט יום בו שנת הקנ״ז לבריאת העולם וסימן אברהם ז״ק״ן בא בימים ובאא״ב.

Formerly MS Hebr. 3

קטון פחות מזה החשבון ויהיה חכם
בעל דעת יודע מה הוא עושה שלא
יהיה כסיל ולא ידע מה הוא עושה
ויהיה השוחט חזק לב שלא יפחד ידך
לבבו בעת השחיטה וירפה הסכין ע"
והסימנים ויפסל הנשחט ויהיה פקח
ולא עור וסומא ויהיה שראלי מאמין
ביוי ובמשה ובתורת ומקיים מצות
התורה ולא יהיה נכרי ומשומד ויהיה
מכחיש למשנה ולתלמוד של רבנים ע"
שקוראים אותו תורה [illegible]
השוחט ירא [illegible] ים [illegible]
[illegible] ו[illegible] [illegible]
ועריב ולא יהיה [illegible] וכיב ינשבע ע"
לשקר [illegible] ויהיה [illegible] אמת [illegible]
לא יהיה [illegible] כצוץ מתלוצץ [illegible]

ויהיה מצאו ומתנו באמת צדיק ישר
תמים ויהיה מאמין כי יש לחיה תמור
טוב תחת כאבו ואם לא יהיו לאיש השחט
אלה התנאים אסור לו לשחוט ואסור
לאכול שחיטתו לא הוא ולא אחרים כי
כל מי שאינו על הדרכים האלה ב
שאמרנו שחיטתו נבלה וטמאה ואם
יהיה השוחט יודע תנאי השחיטה ב
אלה שכתבנו הנה והולך עליהם ראוי
לשחוט ומותר לאכול שחיטתו
פרר שנ
מה רם התיות [illegible] שאמרה
התורה הם בהמות [illegible] אם בהמ
של ישוב אם בהמה [illegible] צדיק
שיהיה להם אלה [illegible]
פרטה ושסע שסע מעלה גרה והם

שור

שור שה כשבים ושה עזים איל וצבי
ויחמור ואקו ודישן ותאן וזמר ויהיה
ושבעת ימים תחת אמו ומיום השמיני
והלאה יהיה כשר לשחיטה ולא ישחט
אותו ואת בנו ביום אחד ולא המעברה
כלומר שהיא הרה ולא ישחט החולה
ולא בעלת מכה וחבורה ולא הנטרפה
ולא כל חי שהיא נטויה למות ולא כל
בהמה שהיא גוססת קרובה למיתה
אסורה ואם יהיה מן העופות צריך
שיהיה מן העופות הטהורות שאין
חילוף בהם [illegible] כי יהיה נודע
ומכר כמו התורנו גולים ואווזים ב
והברבורים והתורים ובני היונה ב
והקורא והשלו ושאר כל עופות ויודעים
כל ישראל בבירוהם הם טהורים וכל

עוף שהוא ספק בין אומה של ישראל
שאינם יודעים בבירור אם הוא טהור
ואם הוא טמא אסור לשחוט אותו ואסור
לאכול אותו פרק שלישי
תנאי הכלי אשר ישחט בהם מה הוא
הכלי אשר ישחוט בו ראוי שיהיה הסכין
עשוי מברזל טוב ויהיה הסכין חדו
כפלים כמו רוחב הציפר ויהיה חד שנון
שלא יהיה בו שום פגימה שלא יכאב
הבהמה ויהיה הסכין עב ורחוב ואל
יהיה דק שלא יכפל בשעת השחיטה
ואל יהיה ראש הסכין כלומר קצהו דק
כמו ראש המרצע שלא יכנס בשעת
השחיטה בין הסימנים וישארו
הסימנים בחוץ שלמים והסכין יכרות
למטה מהם ולא יהיה הסכין מעבות

ולא קהוי

קהוי אלא יהיה זקוף מעוקן מעבריו
זך ואסור לשחוט חוץ מכלי ברזל ולא
ישחוט בקנה ולא באבן חד ולא בזכוכית
ולא בשיין ולא בצפורן ולא בכלכלי חרש
ולא בכל דבר שהם חוץ מן הברזל אבל
ישחוט בסכין של ברזל עשוי מן ברזל
טוב חזק ויהיה שנן חד וישחוט בו ואז
יהיה שחיטתו כשרה פרק רביעי
כשירצה השוחט לשחוט אם בהמה או
חיה יקבוע האדבנה סימנים שהם
קנה וושט ושני ורידים אחד מימין
ואחד משמאל הצואר בתוך אצבעותיו
בכפו ויתפוש מן טבעת הגדולה ומן
שפוי כובע ולמטה טבעת אחד מן שתי
טבעות ויתפוש בטוב וימשכם למעלה
ביד שמאלו וביד ימינו יהיה הסכין וישים

הסכין על הצואר מבחוץ על המקום
שמעלה המאכל והמים אל גוף הבהמה
ויולך ויביא הסכין על הצואר עד שיכרות
הקנה והוושט והווריידים כולם ויהיו
עיני השוחט על מלאכת השחיטה
וכשיגמור השחיטה ויכרות הסימנים
כולם ישא הסכין ויעבירה ולא יאחר
השוחט ולא ישהה ולא ישא ידו טרם
שיגמור השחיטה ואם נשא ידו מן
הסכין עד שיגמור השחיטה ישוב
במהרה וישחוט עוד עד שיעשה
השחיטה שלימה ויכרות הקנה והוושט
והווריידים ולא יאחר הרבה ולא יכרות
יותר מן הסימנים כדי שיגיע הסכין
אל העצם ואל המוח של שזרה ולא יתיז
הראש בפעם אחד פרק חמישי

מקום השחיטה

מקום השחיטה אנה הוא מכל גוף החי
נאמר כי השחיטה היא לשון כריתה והכריתות
נופלים בהרבה מקומות בגוף הבהמה
אם היה בראש יקרא פצוע ואם היה
בעורף יקרא עריפה ואם יפול בגבו
או במתנין יקרא הריגה ואם יפול בבטנו
יקרא קריעה ואם יפול בערלה יקרא מילה
ואם יפול ברגלים יקרא קיצוץ ואם יפול על
השזרה מלמעלה עד למטה מן הראש
עד הזנב יקרא ביתור ואם יפול בכל
הגוף יקרא חבורה אבל אם יפול הכריתה
בצואר שהוא מול העורף מקום שמעלה
הבהמה המאכל והמשקה אל בטנה אל
מקום הקנה והוושט והווריידים שהם
מקורי הדם זאת הכריתה תקרא שחיטה
וזביחה ומאחר שאמר בתורה וזבחת ושחטת

ידענו כי השחיטה היא בצואר וכמה
הוא מקום השחיטה מן טבעת הגדולה
שהיא סמוכה לשפוי כובע עד למטה
אל מקום כנף הריאה בכל מקום זה
כשר לשחיטה בכל טבעות של קנה
אבל לא ישחוט מן טבעת גדולה ג״
ולמעלה ולא למטה למטה על ראש
כנף הריאה אבל יתבוין לשחוט באמצע
הצואר שישחט פרק ששי
כמה יכרות וכמה לא יכרות מן החי
בצואר וכמה ראוי שיכרות כשהוא
שוחט יכרות הוושט שהוא מקום שמוליך
המאכל אלה בטן ויכרות הקנה שהוא
הגרון שהוא טבעות טבעות ויכרות
שני הווריידים שהם מקורי הדם ויכרות
אלה הארבעה סימנים כולם זאת היא

שחיטה

שחיטה המעולה ואם יקרה ולא יכרות
הכל אבל ישאר אחד סימן שלם פסול
ואסור לאכול אותו ואם יכרות הכל ג״
וישאר מן סימן אחד או שני סימנים מעט
כשר ומותר לאכול אותו אבל אם ישאר
סימן אחד שלם או שני סימנים או נכרת ג״
מיעוטם ונשאר רובם זה פסול ואסור
לאכול אותו פרק שביעי
אמרו חכמי ישראל חמשה דברים
המפסידים את השחיטה והם שהיה
דרסה חלדה הגרמה ועיקור וראוי
לשוחט שיזהר בעת השחיטה שלא
יפלו ממנו אלה החמשה דברים ג״
ויפסל הנשחט שהיה מההוא כי
שמא כשהוא שוחט יפול הסכין מידו
או יתעענע הבהמה או יקום הבהמה

מכחה טרם שישלים השחיטה ואם
יאחר וישהה זמן הרבה הוא פסול
ואסור לאכול אותו דרסה
מה הוא שלא ישא בידו הסכין
למעלה ויכה על מקום הסימנים
ויכרתם וישחוט הסימנים בהכאה
כמו שמכים בחרב גם זה אסור להאכל
חלדה מה הוא שמא יכנס הסכין
בין צמר מעובד או בין העור או בין
הסימנים ויחליד ולא ישחוט ויכרות
הסימנים כראוי וישארו מקצת
הסימנים שלמים ויפסל השחיטה
ואסור לאכול אותו גרגרה
מה הוא שמא ישחוט למעלה מן
טבעת הגדולה או על שתוי כובע
ויקח הסימנים ויכרתם מן השורש

ותחנק החיה או שישחוט למטה על
מקום הריאה ולא יהיה השחיטה
כראוי ולא יצא הדם ויהיה פסול
כי הוא חנק והקבה איסר הדם
והאוכל הדם חייב כרת וגם זאת
השחיטה אסורה להאכל עיקור
מה הוא יש בהמות וחיות שהם
גדים וחזקים וכשישים השוחט
ידו לקבץ הסימנים או כשישים
הסכין על הצואר לשחוט מושכת
צוארה באוכס ומתעקרים הסימנים
מעצמם ונכרתין שלא כתיקון
ואיך יידע השוחט כי נכרתו
הסימנים מעצמן יראה אותם
אחר השחיטה אם יהיו הסימנים
כרותים במקום אחד בקצבאחד

היא שחיטה כשרה ואם יהיו ש״
הסימנים כריתתם מעוות אחד
נכרת מלמטה ואחד מלמעלה
ומקצתם מן הצדדים והם הסימנים
מדולדלים זה שחיטה רעה והיא
עיקור ותתבלע הדם בגוף החיה
ולא תצא וגם המלח לא תוציאנו
ואסור לאכול אותה כי היא נבילה
וגם יזהר השוחט שלא יגיע הסכין
אל העצם ואל יכרות המוח של
שיזרה ויתיז הראש בפעם אחת
ואם כרת יותר מן הסימנים וכרת
המוח של שיזרה או התיז הראש
זאת שחיטה אסורה והיא נבלה
כי תמות החיה בפעם אחת ולא
יתנענע ולא יפרכס ברגליה וגם

לא יצא דמה כראוי וגם המלח לא
יוציאנו הדם מאחר שיבולע בבשר
והתורה אמרה לא תאכל הנפש עם
הבשר ואסור לאכול זאת השחיטה:
פ״ד ש״מ״נ״י דע כי כשירצה
לשחוט בהמה קטנה או גדולה צריך
לאסור ולקשור רגלי הבהמה בטוב
שלא יתנענע הבהמה כשישחטנה
ויפסל השחיטה או יקשור רגליה
בעבור שלא תקום הבהמה על ש״
רגליה ותברח ויפסל השחיטה או
יקשור רגליה בעבור שלא יכה
ברגליה או בקרניה שום אדם או
השוחט או התופש אותה וכשיפיל
הבהמה לארץ ישליכנה כנגד
בית המקדש ויהיו פני השוחט

כנגד המקדש להיות כלכוטתו שם
בבית הבחירה ואם לא ישיגנה
כנגד בית המקדש אינו חושש
ולא תאסר אבל יותר טוב ויותר
מנה גי טוב שישחט כנגד המקדש
ויעמוד השוחט מאחורי ערך
הבהמה וימשוך ראש הבהמה
לאחור וידריך השוחט על קדקד
הבהמה וישים יד שמאלו על לב
הסימנים אל תחת עבות הגדולה
ויקבוץ הסימנים בידו ויחכיך
הבהמה וימשכם למעלה ואיש
אחר יתפוש הסימנים מלמעלה
מלפני חזה הבהמה וימשכם
גם הוא מעט מעט וישים השוחט
ידוה ימנית עם הסכין בתוך

הצואר באמצע וישחוט ויולך ויביא
עד שישלים השחיטה ויהיו עיניו
שם בעלה שחיטה ולא ישא הסכין
עד שתהיה השחיטה שלמה כשירה
ומאחר שיגמור השחיטה ויעבור
מעט שעה יתיר הקשורים שברגלי
הבהמה כלומר החבל שאסר רגלי
הבהמה כדי שיפרכם ויתנענע
עד שיצא נפשה וימצא דמה ולא
ישאר שוסדם באברים או במקומות
הדם ויעזוב אותה עד שתצא נפשה
ותמות לגמרי ואחר יתחיל לפשוט
אותה כלומר להוציא עורה או גידו
ואחר כן יראה הטבח השחיטה אי
והסימנים ואם נשחט שחיטה כשירה
אז יתן רשות ומלוך המפשיט את

ראש הבהמה ויפרידנה מגופה
ואסור לישראל שיכרות אבר מן
הבהמה כשישחוט אותה ויצלה אותה
ויבשל אותו שיאכלהו טרם שיפרכם
ובטרם שתמות לגמרי ואפילו מאחר
שיפשיטנה אסור לאכול ממנה כל
זמן שהבשר דוהר ומתנענע כי
עדיין רוחו בו אבל ימתין עד שימות
ויתקרקר הבשר ויעמוד מלהתנענע
כלומר מבהמה שהוא דוהר ואחרכן
ירחצהו במים ואחרכן ימלחהו במלח
וישימהו בכלי נקוב שימצא דמו ואחר
ירחצהו עוד מן המלח ומן הדם ואחר
כן יאפהו או יבשלהו או יצלהו כמו
שהוא רוצה ויאכלהו ואם יהיה שוק
יתפוש שני כנפין בתוך כפו ויקח

רגלו האחת תחת אצבעותיו מלמעלה
על פני ידו וישים צואר העוף בין
שני אצבעותיו בין הבוהן ובין אצבע
שהוא סמוך לבוהן ויהיה גחון העוף
למעלה באויר כנגד השמים ויקבץ
עור הצואר ויקפצהו בשתי אצבעותיו
וביד הימין יהיה הסכין וישחוט
ויולך ויביא הסכין עד שישחוט
ויזהר שלא ישחט יותר מן הסימנים
ולא יתיז הראש בפעם אחת ואם
התיז הראש בפעם אחת הלא זה
פסול ונבילה ואסור לאכלו ואם
יהיה העוף גדול יתפשהו אחר שׁ
וישחטהו אחר או יאסור רגליו וישים
השוחט כנפיו תחת רגלו וידרכם
בטוב ויתפוש ביד שמאלו הסימנים

וביד ימינו הסכין וישחוט ויותר
טוב יתפשהו אחר וישחטהו אדם
אחר: פ״ר ת״ש ע״י
ביאור עניין הברכה שיברך השוחט
קודם שיתחיל לשחוט ויברך אחר
כן ישחוט ואם ישגה ולא יברך
היאסר הנשחט אם לא יאסר ואם
מספיק ברכה אחת על הרבה
בהמות וחיות ועופות ואיך יברך
אחר שישחוט על כסוי דם חיה ועוף
דעאם יאמר אדם כי מאיין לנו
ראיה שנברך על השחיטה נשיבהו
נאמר לו כי חיבים אנחנו לשבח ולברך
שם הקב״ה תחלה על כל מעשינו
בעבור כי הבדילנו מכל בריות
הארץ בצורה ובקומה זקופה

ובלשון ובדיבור ובחכמה והשליטנו
והמשלנו על כל חיות הארץ והתיר
לנו לאכול בשרם ולשחוט אותם ועל
כן ראוי לנו שנברך ונזכיר שם
אלהינו ברוך הוא וברוך שמו לשבח
תחלה ואחר כן נשחוט ונעשה כל
מעשינו ונשחוט ונאכל ונשתה ב״
והראיה הוא הפסוק שאמר שלמה
המלך ע״ה בכל דרכיך דעהו והוא
יישר אורחותיך ואיך הוא מברך ב״
השוחט מברך ואומ׳ על הבהמות.
ברוך יו״י אלהינו מלך העולם אשר
ק״ב והתיר לנו לשחוט בהמה טהרה
ואם יהיה מן החיות מן השבעה
מינים שאינם נקרבים במזבח מברך
ואומ׳ ברוך יו״א מ״ה שהתיר לנו לשחוט

חיה טהורה · ואם יהיה מן העופות
מברך ואומ׳ ברוך יוי׳ א׳ מ׳ ה׳ שהתיר
לנו לשחוט עוף טהור · ויש מברכים
ברכה אחת על כל שחיטה בין בהמה
בין חיה בין עוף מברך ואומ׳ ברוך יוי
א׳ מ׳ ה׳ א׳ ק׳ ב׳ ו׳ על השחיטה ושוחט וזה
טוב ונאה על המבין · ועל כסוי הדם
אחר שישחט על כסוי דם חיה ועוף
צריך לברך בחובה מן התורה כ׳ כ׳
א׳ א׳ מ׳ י׳ ו׳ ה׳ ה׳ ב׳ א׳ י׳ צ׳ ח׳ א׳ ע׳ א׳ י׳ ו׳ א׳ ד׳ ו׳ ב׳
ואיך הוא מברך ואומ׳ ברוך יוי׳ א׳ מ׳
ה׳ א׳ ק׳ ב׳ ו׳ על כסוי הדם · ויכסה ובידו
בעפר ממש ולא בדבר אחר
והשוחט חיה ועוף ראוי שיעשה בארץ
חפירה וישחוט שם וימתין עד שימצה
כל דמו שם בחפירה ואחרכן יברך

פגימה כלומר שום שברון אבל יתבן
להיות פי הסכין חלק וחד כורת בטוב
ואז ישחט בו כדי שלא יכאיב הבהמה
בעת השחיטה ואסור לשחוט בסכין
שיש בו פגימה או שום שברון או ב׳
בסכין שיהיה כמ׳ מגרה כי הוא ב׳
אכזריות ומביא כאב על החי יותר
ממה שגזר השם ומאחר שישחט החי
שחיטה כשירה שלימה יעזבה עד
שיפרכס ויתנענע ויצא כל דמה
ותמות לגמרי ואחרכן יתחיל לפשוט
אותה או ימרוט אותה מאחר שיפשיטנה
אין לו רשות שיאכל מן הבשר עד א׳
שיסיר ממנה כל מה שאסר לו השם
והם הדם והחלבים וגיד הנשה ושאר
הערקים שבהם דם וכל דבר שהם

כי הם מן החלב בתחלה יסיר החלבים
והם ששה מן הכבש ומן האיל וחמשה
מן השור ומן העז ואלה הם הששה
חלבים אחד האליה מאי זה מקום יסיר
אותה מקום העצה שהוא כמ׳ עין עצוי
שהוא קצה השזרה · וב׳ הכליות וג׳
החלב אשר עליהן והם הכליות טמונים
בתוכם · וד׳ החלב המכסה את הקרב
כמ׳ שמלה · והה׳ ואת כל החלב אשר על
הקרב והוא החלב שהוא עומד כקשת
באורך על הקיבה ועל קצת הכרס ·
והו׳ הוא היותרת הכבד כי האוכל מהם
אפילו כעדשה חייב מיתה וחייב כרת
וגם האוכל הדם חייב כרת כ׳ כי הדם
הנפש ואני נתתין לכם על המזבח לכפר
על נפשותיכם וגיד הנשה שהוא בשוקים

בימין ובשמאל כי הוא קבלה מן יעקב
אבינו ע׳ה כי כל מי שהוא מזרע
ישראל והוא בן יעקב אבינו ע׳ה אסור
לו לאכול את גיד הנשה כמ׳ שהזכרו
משה רבינו ע׳ה בתורה על כן לא
יאכלו בני ישראל א׳ ג׳ה א׳ ע׳ כ׳ה ואומרים
כי הוא מצוה מקצתם אומ׳ כי הוא ב׳
הגדה ואומ׳ גם בעבור גיד הנשה של
עוף כי מפני קטנותו לא נעזב הוא כל
נוציאהו ויש אנשים שמוציאים אותו
ויש אנשים שאומ׳ כי של עוף אינו אסור
וגם ראוי מאחר כן כשיסים החלבים
וגיד הנשה ינתח כל הבשר ויוציא כל
הערקים שיש ברגלים ובראש וגם
החלב שהוא על הכרס כי אומ׳ שהוא
מן החלב אשר על הקרב ומאחר שיוציא

כל הנתחים ירחץ הבשר פעם ופעמים
כדי שיעבור דמו ואחרכן ימלחהו
במלח דק כדי שיכנס המלח בבשר
ויוציא כל אלה וישימהו בכלי נקוב
או בסל כדי להיות דמו יורד למטה
כדי שימצה כל דמו כי הבשר בולע
הדם וגם החלבים כשיסירם לא יתנם
ולא ישימם עם הבשר כדי שלא יבלע
הבשר החלב כי הבשר בולע החלב
ובעת שירצה לבשל הבשר ירחצהו
פעם ופעמים ושלוש עד שינקה מן
הדם ויתברר ואחרכן יבשלהו בין ב
במים בין צלי ויאכלהו ואסור לישרא
שיאכל הבשר בלא רחיצה ובלא מלח
ואם ירצה ליבש הבשר ירחצהו מן
המלח פעם אחת כדי שישתוף הדם

מעל הבשר שהוציא המלח ואחרכן יתלהו
ויבשהו ויאכלהו ומותר לו הבשר ג
כשיעשה כל אלה התנאים שכתבנו
בהלכות שחיטה זאת נשלם

ואשרי הנזהר והנשמר וההולך
אחרי החומרה ברוך הנותן ליעף כח
ולאין אונים עצמה ירבה
ברוך יוי לעולם אמן ואמן
...ותב יוסף הצעיר בן כ׳ר׳ אברהם
בן כ׳ר׳ יוסף ת׳נ׳צ׳ב׳ה׳ ונכתב ביום ה׳
שבוע בחודש תמוז בכ׳ט׳ יום בן
שנת ה׳ק׳נ׳ז׳ לבריאת העולם
וסימן ואברהם ז׳ק׳ן׳ בא בימים ו׳ב׳א׳א׳ב׳

Conservation No.: 01-85-176.38
Conservator: P. Spitzmueller
Date: Dec. 1984

This book received conservation treatment. For further information refer to number 01-85-176.38 in the Rare Book Section of the Conservation Office.